

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

Račun pri poš. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

TRIUMF SLOVANSKEGA SOKOLSTVA

Veličasten potek glavnih vsesokolskih dni — Najvišje odlikovanje in priznanje Sokolu kraljevine Jugoslavije — Nepopisne ovacije in manifestacije — Razhod sokolske armade

Beograd, 30. junija. Glavni sokolski dnevi o priliki vsesokolskega zleta so se pretvorili v triumf, kakršnega pač ni pričakoval niti največji optimist. Manifestacije, ki so se vršile na včerajšnji nedeljo in na Vidov dan, so tvorile višek svečanosti vsesokolskega zleta ter so bile za res pravi triumf sokolstva, jugoslovenstva in slovanstva. Iz nad vsega pa stoji dva dogodka: izročitev kraljevega prapora Sokolu kraljevine Jugoslavije in mogočen slavnostni spreved jugoslovenske sokolske armade v bratski zvezi s Sokoli drugih slovanskih narodov.

Neizbrisni bodo ostali ogromnim množicam trenutki, ko je jugoslovenski Sokol prejel iz kraljeve roke svoj savezni prapor. Nj. Vel. kralj je pri tej priliki izrekel pomembne besede, ki niso samo odlikovanje jugoslovenskega Sokolstva, marveč njegov cilj in njegov program. Sokolstvo je svojega kralja pravilno raz-

umelo in pri tej priliki slovesno obnovilo svojo obljubo udanosti in zvestobe do kralja in domovine.

Sokolski Vidov dan je bil le en dokaz več, kako zvesto udano je Sokolstvo svojemu kralju. 250.000 glavna množica je prirejala vladarskemu paru pri pohodu iz dvora v cerkev in nazaj ovažje, kakršnih Beograd menda še ni doživel. Tujci, ki so opazovali te prizore, so bili preseñeni nad prisrčno harmonijo in naravnost fanatično udanostjo, ki družijo jugoslovenski narod z njegovim kraljem.

Včerajšnja veličastna povorka, v kateri je korakalo nad 20.000 Sokolov in Sokolice, je bila ne samo manifestacija sokolske sloge, marveč tudi manifestacija jugoslovenstva in slovanstva. Kralj in kraljica, ki sta si s posebne tribune ogledala povorko, sta bila ponovno predmet viharnih ovacij.

Zaključek vsesokolskih dni je tvoril tretji, zaključni javni nastop, pri kate-

rem je sodelovalo vse slovansko sokolstvo ter naša, češkoslovaška in rumunska vojska. Posebno pozornost pa je vzbujal seljaški Sokol v svojih živopisnih narodnih nošah in s svojimi krasno izvajanimi vajami, ki so množico gledalcev — nad 70.000 tako zadivile, da so jih morali ponavljati. Tudi temu nastopu je prisostvovala kraljeva rodbina s starešino SKJ prestolonaslednikom Petrom.

Danes so se začele sokolske množice razhajati. Čehi in Poljaki odpotujejo v večjih in manjših skupinah v razne kraje naše države, zlasti na Primorje, kjer ostanejo par dni na oddihu, domači Sokoli in Sokolice pa so tekom današnjega dne večinoma že odpotovali na svoje domove, noseč seboj nepozabne spomine na divne dni vsesokolskega zleta, uspelega nad vse pričakovanje sijajno in mogočno.

bo z italijanskim parnikom prepeljano v Italijo.

Rim, 30. junija. Albanski kralj je poslal Mussoliniju brzojavko, v kateri obžaluje umor italijanskega oficirja in naglašuje, naj ta nova žrtev še bolj poglobi medsebojne prijateljske zveze med Italijo in Albanijo.

Tirana, 30. junija. Preiskava o umoru italijanskega oficirja je dognala, da med umorjenim in morilcem ni bilo nikakih odnosov, niti službenih niti privatnih. Morilec je neki obmejni stražnik in je vzrok njegovega dejanja, še docela nepojasnjen. Morilec je pobegnil in ga doslej še niso našli.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v III. četrtletju 1930

1. USLUŽBENSKI DAVEK. Delodajalci so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca. Delodajalci, ki ne zaposlujejo preko 20 uslužbencev, plačujejo ta davek v davčnih znamkah, katere nalepljajo ob vsakem izplačilu v davčne knjižice.

2. RENTNI DAVEK. Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati rentni davek z odbitkom od izplačila davku zavezanih prejemkov, morajo odpremiti v I. polletju 1930. pobrane zneske s predpisanim seznamom v dveh izvodih v 45 dneh po poteku polletja, t. j. do vstevšja 14. avgusta 1930.

3. DAVEK NA POSLOVNI PROMET. Davkoplačevalci, ki vodijo knjige opravljene prometa, so dolžni do konca meseca junija 1930 plačati odpadajoči davek od prometa, opravljenega v II. četrtletju 1930.

4. DOSPELOST NEPOSREDNIH DAVKOV. Neposredni davki za II. četrtletje 1930 dospo v plačilo dne 1. julija 1930, plačati pa se morajo najkasneje do dne 15. avgusta 1930, sicer se prisilno izterjajo.

5. DOSPELOST NEKATERIH PERIODIČNIH TAKS. a) do dne 15. julija 1930 so delniške družbe dolžne predložiti davčni upravi seznam v I. polletju 1930 odprtih tekočih računov in plačati odpadajoči takso v kolikih; b) tretji obrok dopolnilne prenosne takse za I. 1930 zapade v plačilo v času od dne 1. do vstevšega dne 15. julija 1930; c) toliko takso za pravico, da se toliko plačajo, je plačati za II. polletje 1930 do dne 31. julija 1930.

»Grand prix de Paris«

Pariz, 30. junija. AA. Včerajšnje konjske Pariz, 29. junija. AA. Danes konjske dirke za nagrado »Grand prix de Paris« v Longchampsu so potekle ob najlepšem vremenu. Dirka se je udeležilo ogromno število občinstva. Mnogi angleški sportniki in sportnice so prišli na dirke iz Anglije in letalih. Dirkam so prisostvovali med drugim predsednik francoske republike Doumergue, pravkar izvoljeni predsednik brazilske republike Prestes, francoski diplomat-skega zbora, ministri itd. Nagrada »Grand prix de Paris«, ki znaša 1.700.000 francov, je dobil dirkalni konj »Comandante«, last francoskega sportnika Henriques. Zmagovalnega konja je jahal žokej Hervees. Dirkalna proga je znašala 3000 metrov.

Dunaj, 30. junija. Včeraj popoldne je prišlo v Eggenforu do krvavih spopadov med socialisti in Heimwehrovci. V borbi je bilo ranjenih 10 oseb, med temi 4 zelo hudo. Mir je nastal šele o polnoči.

Nevarnost novih nemirov v Indiji

Dočim so se indski nacionalisti nekoliko pomirili, grozi sedaj nevarnost od raznih plemen, ki se pripravljajo na roparske pohode

Bombay, 30. junija. Bojazen, da bodo voditelji gibanja za državljansko neposlušnost izgubili vodstvo nad svojimi pristaši, se je uresničila. Iz Kaire, 300 milj od Bombaja, poročajo, da se je pričelo upirati tamnošnje zelo bojevito plemo Darasalas, ki se je organiziralo v tolpe po 500 mož, ki imajo nekaj starih topov in so oborožene z dolgimi sulicami, ki so zavite kakor srpi. Vlada je takoj organizirala ekspedicijo 1000 policistov, ki so bili odposlani deloma v Gujerat, deloma v druge kraje, da preprečijo plemena Darasalas, ki grozi tamošnji okolici s požigi in umori.

Angleški kralj bo govoril Indijcem

London, 30. junija. Angleški kralj bo otvoril 8. julija indijsko palačo, ki bo sedež visokega komisarja za Indijo. Kraljev ot-

voritveni govor bo prenesla brezžična postaja v Chlemfordu. Upajo, da ga bodo čuli tudi v Indiji. Priprave za prenos govora niso še končane in ni še gotovo, ali bo poskus uspel. Govor predsednika indijske ustavne komisije so slišali popolnoma dobro v Simli v Indiji. Govor so prenesli iz Anglije okrog osme ure zvečer, to je po indiskem času ob 2. jutraj. V tem času so vremenske prilike za brezžični prenos veliko ugodnejše kot v drugem času. Drugi teden bodo skušali prenesti kraljev govor tako, da ga bodo čuli milijoni Indijcev. Poizkus ni samo velikega tehničnega pomena, temveč tudi političnega. Angleški vladni krogi upajo, da bo kraljev govor v veliki meri pripomogel k razčiščenju političnega poizkaja v Indiji.

Revolucionarna vlada v Boliviji

Revolucija je zmagala na vsej črti — Predsednik Silos pobegnil v Peru — Včeraj je bila sestavljena revolucionarna vlada

Areguipa (Peru), 30. junija. Kakor poročajo, so bolivijski revolucionarji po sedemdnem krvavih bojih zasedli v petek glavno bolivijsko mesto La Paz. Dosedanji predsednik Silos, ki je zbežal prvotno v ameriško poslanstvo, je pri-

spel semkaj. Iz La Paza poročajo, da je bila včeraj ob 13. sestavljena nova vojaška vlada. Revolucija je zmagala na vsej črti. V bojih, ki so bili izredno krvavi, je padlo nad 200 ljudi. Na stotine oseb je bilo ranjenih.

Iz pestre ljubljanske kronike

Dva poskušena samomora — Karambol dveh avtomobilov — Številni pretepi — Okraden Američan — Nesreče in nezgode

Ljubljana, 30. junija.

Ljubljanska praznika kronika je precej bogata na raznih dogodivščinah in nesrečah. Precej opravka je imela policija s pomočniki in pijanci, pa tudi rešila postaja je morala parkat intervirati.

DVA POSKUŠENA SAMOMORA.

V bariki na Grudnovem nabrežju se je danes ponoči okoli 2.30 skušala zastrupiti 26letna Almina B., jena fotografka. Spila je tekočino, katero je rabila za sinčka proti izpadanju las. Kmalu nato se je začela nesrečnica zvijati v hudih bolečinah. Mož je obvestil rešilno postajo, nakoč so jo prepeljali v bolnico, kjer so ji izprali želodec in je izven vsake nevarnosti.

Po Dolenjski cesti je snoči okoli pol 1. koračal mlad parček. Fant in dekle sta se nekaj prepirala. Ko sta prispela na Karloški most, je mladenka zakrčila in se bliskoma pogmala v Gruberjev prekop. Fant ni dolgo pomišljal in skočil je za njo, da jo reši. Posrečilo se mu je, da je mladenko ujel in zaplaval z njo proti stebri ter začel klicati na pomoč. Njegove klice so čuli višji stražnik Josip Pulec in dva mladeniča, ki so bili v bližini. Stražnik je vrvel v vodo dolgo vrv, katere sta se fant in dekle krceto oprijela. Pasanta sta držala za vrv, stražnik pa je odhitel na stražnico ter obvestil rešilno postajo. Člani rešilne postaje so prihiteli s dvema avtomobiloma ter vrvmi in drugimi tehničnimi pripomočki ter srečno potegnili parček, ki je bil najmanj 20 minut v vodi, na suho. Mladenko so prepeljali na njen dom, fanta pa na rešilno postajo, kjer so ga malo okrepčali in nato poslali domov. Kaj je bilo vzrok poskušene samomoru jedva 16letne Mince, ni znano.

Avtomobilski karambol.

Danes ponoči se je na križišču Miklošičeve ceste in Dalmatinove ceste pripetil precej hud avtomobilski karambol. Okoli 11. je privozil po Dalmatinovi ulici proti kolodvoru avto, ki ga je šofiral Richardo Angelo. Istočasno je privozil po Miklošičevi cesti proti Marijinemu trgu šofer Maks Lotrič. Na križišču je Lotrič z vso silo zavozil v Richardov avto. Pri karambolu sta se oba avtomobila precej razbila, dočim sta ostala šoferja nepoškodovana. Oba šoferja zatrjujeta, da sta dajala signale, da pa sta jih preslišala. Deloma je pripisati nesrečo tudi dejstvu, da je bila cesta slabo razsvetljena, ker so par minut popreje ugasnili električne luči.

Pretepi in druge nesreče.

V bolnico so morali prepeljati več žrtev pretefov in nesreč. Hud pretep je bil v neki gostilni v Štepanji vasi, kjer jo je skupil 36letni zidar Ivan Cof, katerega je nekdo udaril s steklenico po glavi. V neki gostilni v Mesarski ulici pa je hlapec Fran-

ce Kapus butnil delavca Antona Tišino tako močno v vrata, da si je prerezal zapestje leve roke. Udaril ga je tudi po glavi. Tišino so morali prepeljati v bolnico. Tretja žrtev pretepa je bil 34letni delavec Peter Velkavrh, stanujoč na Tržaški cesti, kateremu je Marija G. vrgla z vso močjo steklenico v glavo.

V bolnico so prepeljali tudi zidarja Alojzija Gobjevščka, ki je na Jesenjakih padel z vrtiljaka in s težkimi notranjim poškodbami obležal nezavesten. Hlapec Urban Jakopič iz Vintgarja pa se je po nesreči obstrlel v levo roko. Tudi njega so morali prepeljati v bolnico.

ČE PRIDE STRIC IZ »DOLARIJE«

V LJUBLJANO.

Stric iz »Dolarije« je bil delavec Ivan Kiren. Prišel je v soboto iz Amerike v Ljubljano, zamenjal 104 dolarje ter pabiral pred kolodvorom nekega snazilca, kje bi se dalo malce poveseljačiči. Snazilec ga je povabil kar s seboj, malce nekega izvoška, s katerim sta se vozila po mestu, delala »stacione« po gostinlah in nato že precej okrogla zavila v Trnovo, kjer je dal Američan za likof. Kmalu je imel okoli sebe veselo družbo deklet in moških, ki so pili kakor za stavo. Saj je šlo za dolarje strica iz Amerike!

Stric iz Amerike je bil kmalu popolnoma okrogel. Sam ne ve, kako je prišel iz gostilne. Taval je nekaj časa po Krakovski nasipu v spremstvu nekega delavca. Ko se je pa malce stremzil, je opazil, da mu je izginilo 5000 Din. Kdo mu jih je izmaknil, ne ve povedati; sumi pa, da je bil to nekdo izmed družbe veseljakov, ki so popivali z njim. Spominja se samo, da mu je nekdo neprestano prigovarjal, naj pazi na denar.

Lep uspeh angleških letalcev

Allahabad, 30. junija. Semkaj sta prispela angleška letalca, ki sta zapustila Croydon v Angliji dne 20. junija.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.745, Berlin 13.4575 do 13.4875 (13.4725), Bruselj 7.8937, Budimpešta 9.8943, Dunaj 796.64—799.64 (798.14), Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), London 274.88, Newyork 56.44, Pariz 222.14 Praga 167.39—168.09 (167.79), Trst 295.22 do 297.22 (296.22).

INOZEMSKA BORZE.

Curih, Beograd 9.12. — Pariz 20.27. — London 25.08. — Newyork 51.05. — Bruselj 72.03. — Madrid 57.05. — Amsterdam 207.45. — Berlin 122.92. — Dunaj 72.83. — Sofija 3.745. — Praga 15.31. — Varšava 57.90. — Budimpešta 90.285. — Bukarešta 3.0675.

Kitajska mirovna konferenca

Kitajci so finančno popolnoma izčrpani ter so se naveličali medsebojnega klanja — Mirovna ponudba nacionalistom

Šanghaj, 30. junija. Po japonskih poročilih iz Nankinga je mukdenski poveljnik kitajskih severnih čet Čangshuh-jang brzojavil Čangkajšku, predsedniku kitajske nacionalistične vlade, naj se sovražnosti ustavi v skliče v Mukdenu kitajska mirovna konferenca.

Vest še ni uradno potrjena. Vkljub temu je zelo verjetna, ker sta obe kitajski stranki fizično in finančno popolnoma izčrpani, vrhute pa se pojavlja pri se-

vernjakih kakor tudi pri kitajskih nacionalistih težnja po miru. Polagoma je začelo prevladovati prepričanje, da so medsebojne borbe popolnoma brezsmislne in da le škodujejo Kitajski, ki nujno potrebuje miru za notranjo konsolidacijo in gospodarsko obnovo. Kitajski politični krogi menijo, da bo predlagana konferenca uspela in zagotovila Kitajski vsaj za doglede čas tako zaželjeni in potreben mir ne red.

Milijardno povišanje davkov v Italiji

V svrhu kritja izdatkov za oboroževanje je vlada sklenila povišati davke na poslovni promet za 2 milijardi

PARIZ, 30. junija. Listi poročajo, da je italijanski ministrski svet sklenil povišati davke na trgovski poslovni promet. Italijanska vlada upa, da bo s povišanjem teh davkov pomnožila svoje dohodke za približno 2 milijardi lir, ki jih bo uporabila za armado, mornarico in fašistično milico. Zanimivo je, da je italijanska vlada v tem primeru prvič po dolgem času opustila sedanje smerne finance politike, ki so šle za tem, da se čim bolj znižajo davki in tako olajša gospodarsko stanje italijanskega

prebivalstva, ki e itak že kritično.

V splošnem vlada zadnje čase v Italiji veliko nerazpoloženje proti Franciji in italijanski fašistični krogi se trudijo, da to nerazpoloženje še bolj podnetijo. Ni izključeno, da skušajo fašistični krogi odvrti pozornost množice o dvedno bolj perečih gospodarskih problemov in od velike gospodarske krize, ki je zavzela zadnje čase na vseh poljih italijanskega gospodarstva vzmernirajoče oblike.

„Madžari si bodo sami izbrali kralja“

Grof Apponyi o zasedbi madžarskega prestola — Ničče se ne sme vmešavati v to zadevo

Budimpešta, 30. junija. Včeraj se je vršilo veliko zborovanje madžarskih legitimistov, na katerem je imel grof Apponyi govor o madžarskem kraljevskem vprašanju. V svojem govoru je naglašal, da nima ničče pravice vmešavati se v to vprašanje, ker je zasedba madžarskega prestola docela interna madžarska zadeva. Polnoletnost nadvojvode Otona ni s tem v no-

beni zvezi. To zanima habsburško rodbino, za Madžare pa je docela vseeno, ali je Oton že polnoleten ali ne. Ničče nima namena vsiliti madžarskemu narodu kralja, ne ga narod ne mara. Zasedba madžarskega prestola se bo izvršila v popolnem sporazumu z madžarskim narodom, ki ima izbirati samo med kraljem in republiko. Republike pa madžarski narod ne mara.

Zagoneten umor italijanskega oficirja v Albaniji

Neki albanski obmejni stražnik je iz zasede ustrelil italijanskega oficirja-instruktorja — Opravičilo albanske vlade v Rimu

Rim, 30. junija. O umoru italijanskega oficirja Guiseppa Chestia v Albaniji poročajo tukajšnji listi:

V četrtek dne 26. t. m. opoldne se je peljal Chesti z motorjem po cesti iz Široka proti Skadru. Naenkrat je padlo iz zasede več streljav. Chesti je bil smrtno zadet ter se je takoj zgrudil mrtev na tla. Čim se je v Skadru zvedelo za ta dogodek, so zastopniki oblasti in drugi ugledni meščani odšli italijanski konzulat ter izrazili svoje sožalje. Pokojni Chesti je bil instruktor

italijanske vojske. Vlada je imela posebno sejo, po kateri je zunanji minister Rauf Pleo odšel na italijansko poslanstvo, izrazil sožalje albanske vlade in obžalovanje dogodka. Istočasno je zunanji minister poslal sožalno brzojavko tudi italijanski vlad. Albanski poslanik v Rimu pa je posetil italijanskega zunanjega ministra ter v imenu albanske vlade izrazil obžalovanje dogodka. Truplo umorjenega Chestia je bilo prepeljano v Skader, kjer se je vršil pogreb z vsemi voljaškimi častmi. Truplo je bilo nato prepeljano v Drač, od koder

Kako bo z regulacijo Ljubljanice v mestu?

Regulacije od 1772—1908 — Vojna — Novi čas — Zadnji upi, uprti v Beograd

Babilonski stolp in regulacija naše Ljubljanice se glede imenitnosti vedno bolj približujeta. Za teče 22. leto, odkar se je pričelo vnovič s poglabljanjem obeh strug Ljubljanice v našem mestu. Ker pa so se začela osuševalna dela v večjem obsegu na našem Barju že l. 1772, trajajo babilonska dela z Ljubljanico in njenimi pritoki faktično že celih 158 let! Konca pa še ni videti. Zgodovinar Anton Melik je v svoji velenimivni študiji o kolonizaciji Ljubljanskega Barja zapisal kritiko, da se je z Ljubljanico in osuševanjem našega barja delalo čisto brez zadostnega znanja, nestrokovniško in brez dovolj temeljitega programa. Ali bo v bodočnosti boljše?

Ze cesarica Marija Terezija je februarja 1769. leta ukazala izdelati načrte za osušitev in kultiviranje Barja. Načrt je napravil jezuitski pater Gabriel Gruber, profesor matematike, in izvrševati so ga začeli l. 1772. Izkopali so 2000 m dolg prekop med Gradom in Golovcem ter slovesno odprli ta kanal 25. novembra 1780. Učinek pa ni bil tako izdaten, kakor so pričakovali; Gruberjev kanal se je izkazal preozek in preplavljen.

Šele 22. septembra 1825 so pričeli vnovič z reguliranjem in poglabljanjem Ljubljanice ter delo zaključili l. 1829. Na Ljubljanici, v mestu in pod njim so odstranili vse jezove ob tamkajšnjih mlinskih, poglabili Gruberjev kanal in rečno strugo, izkopali zelo številne večje kanale in manjše jarke na Barju ter zgradili ceste in štiradone. Posebno važna je bila zgraditev glavne ceste iz Ljubljane na Studenec—lg v l. 1825 do 1828.

A kmalu se je pokazalo, da je bilo izvršeno delo nedostojno in zopet so začele nastopati velike povodnji. Struga Ljubljanice se je v mestu zaspala, zlasti na ustju Gradaščice in Malega grabna, z blatom in peskom. Gruberjev kanal je trpel pod naplavinami, kanali in jarki na Barju so se zamenarili, višina barske površine se je uporabljala ponekod kar za tri metre in Barje je dobivalo vedno bolj konkavno obliko.

Na temelju načrta min. svetnika Ant. Beyerja so se l. 1857. začela tretja osuševalna dela. Zopet sta se poglabili strugi Ljubljanice in Gruberjevega kanala, poglabili so tudi kanale na Barju in zaključili delo l. 1867.

Ali osuševalna dela tudi to pot niso prinesla pričakovane uspeha; strugi sta se izkazali še preplavljeni, povodnji so nastopale pogostje in višje ter so trajale včasih ves teden ali še dalje. Po vsaki povodnji je bilo treba Barjane poplirati.

Končno so začeli pripravljati nove načrte, kako bi temeljito in definitivno rešili očitno silno težko problem: preprečiti poplave in osušiti Barje ter odstraniti ali vsaj do skrajne možnosti zredčiti sirsoto goste megle, ki duši Ljubljano in okolico. In iznova so se strinjali vsi strokovnjaki v prepricanju, da je treba zopet poglabiti strugi Ljubljanice in Gruberjevega kanala v Ljubljani, regulirati in poglabiti vnovič prekope in jarke po Barju, a tudi poskrbeti, da se ne zamenarijo, porušijo, zasujejo in zarastejo. Toda začetek del se je zavlekel do l. 1908., ko se je vendar končno začelo novo poglabljanje obeh strug v Ljubljani.

To je bila torej že četrta velika akcija in delo proračunano na več let. Pričeli so s poglabitvijo in razširjanjem Gruberjevega kanala, se deloma obzidali in mu zgradili zatvornico. Delo so dovršili do konca l. 1911. Posledice za Barje so bile ugodne, vodna višina se je znižala in poplave so nekaj let nastopale redkeje ter v izdatno manjši meri.

Poglabljanje Ljubljanice se je začelo l. 1912 na dolnjem koncu mesta in naj bi se zaključilo l. 1916. Zgradba obrežnih zidov je bila še v najboljsem teku, marsikaj je bilo že storjenega, ko je izbruhnila svetovna vojna. Zaradi abnormalnega razmer (pomankanje delavcev, težko pri dobavljanju materiala in prevozu, zaradi draginje) so bila dela v Ljubljani med vojno skoraj popolnoma ustavljena. Mestna občina se je trudila brezuspešno, da bi ji država dala na razpolago vojne ujetnike. Tako smo zamudili najlepši čas...

Sele po prevratu je komisija za regulacijo Ljubljanice pričela iznova delati, a krediti so bili kmalu izčrpani. Komisija se je razšla in je oblastni hidrotehnični oddelek izkušal nadaljevati mala dela z razpoložljivimi letnimi rednimi krediti. Končno pa se je delo zopet povsem ustavilo.

Kaj se je doslej izgotovilo in naredilo? Gruberjev kanal z zatvornico je skoraj dovršen; potrebna so le še nekatera popravila. Dovršena je tudi regulacija spodnjega dela Ljubljanice od izliva Gruberjevega kanala do mostu na Kodeljevem. Brežine so obložene s kamenom.

Med mostom na Kodeljevem in med šentpeterskim mostom je regulirana brežina le na desnem bregu in poglabljeno dno le na desni strani. Pod šentpeterskim mostom pride zatvornica med betonskimi obrežnimi zidovi. Ta zatvornica bo zadrževala vodo, ki je potrebna za plovbo ter zabranjala, da bi se obrežja zaradi preizkone vode posedala ni rušila.

Med šentpeterskim in frančiškanskim mostom so betonski oporni zidovi izvršeni, a potrebna je še ureditev brežin, obrežja sploh, naprava ograj, poglabitve dna in zavarovanje dna struge za okoli 2 m.

Med frančiškanskim in šentjakobskim mostom je zidovje v glavnem izvršeno. Potrebna je še dopolnitev ograj, okrasov na betonskih in kamenitih opornih zidovih i. dr. Nekaj zidov pa še sploh ni dovršenih. V tem predelu sta potrebna dva nova mosta, frančiškanski in šentjakobski. Struga se poglablja za okoli 2 m in dno zavaruje.

Od šentjakobskega mosta do Gruberjevega kanala regulacija Ljubljanice splošno še ni začeta. Brežine bodo obložene s kamenjem. Potoka Mali graben in Gradaščica se deloma regulirata in se zaradi snižanja dna Ljubljanice postavljajo pregi.

Nova dela so proračunjena na okoli Din 40 milijonov.

Diako Puc, za bansko upravo tehnič. inšpektor inž. Sbrizaj in teh. nadzvetnik inž. Sturm, za mestno občino gradbeni direktor inž. Prelovšek in nadkomisar inž. Klopčar ter za Glavni odbor vodne zasnove za osuševanje Barja vladni svetnik dr. Spiller-Muys in načelnik I. Knez.

Namen konference je bil, da bi se pričel nadaljevanje regulacijskih del posejili in da bi se končno odpravile nehigijenske, neestetske in prometne kvarne razmere sedanega stanja v nedovršeni strugi Ljubljanice, ki tako zelo škoduje našim tujsko-prometnim in narodno-gospodarskim interesom. Ljubljansko barje ne bi bilo doživelo katastrofalne poplave v jeseni 1923, ako bi bil projekt že izvršen.

Velikansko škodo ima zaradi sedanega stanja zlasti mesto Ljubljana, pa tudi država. V sredi mesta povsod razpita obrežja, napoli dokončani zidovi, struga skoraj vedno napol suha in nastajajo v nji smrdeče mlatuže, ob katerih se množi mrčes in podganja nadloga. Zaradi nedovršnosti trpi stabilnost novih obrežnih zidov ter okoliških zgradb. Za Gallusovo nabrežje, Breg in žabjek so razmere nevarne; v opasnosti je obstoječi Hradeček (čevlarskega) mostu, čegar piloti trohne. Obrežne komunikacije so marsikje zožene in nevarne. V Gruberjevem prekopu je nujno treba zavarovati dno in bregove, sicer preti katastrofa vsej strugi in zatvornici.

Nemogoče je dovršiti kanalizacijo mesta, in se sedaj kanali deloma izlivaajo kar v strugo, kar povzroča ob nizkem stanju vode smrda in opasnost okuženja. Nevarnost je, da se povrne malarija, kajti za komarje je gnojica v Ljubljani silno ugodno torišče!

Zaradi nedovršitve del v strugi je nemogoče dograditi ograje ob reki in urediti obrežja po varnostnih predpisih. Zato se nesreče ponavljajo.

Za izvršitev prve etape delovnega programa je potrebno Din 6 milijonov. Priševali bi država, 2. uprava dravske banovine 1, mestna občina 2 in glavni odbor za osuševanje Barja 1 milijon. Pripravi se razpis del v celoti, za enkrat pa odda delo, le v okvirju kredita 6 milijonov. Med delom prve etape se zagotovi nadaljevanje nadaljnjih del.

Najnujnejše je, da se izvrše: naprava provizorne zatvornice na Ljubljani na starem mestu tik pred izlivom Gradaščice; dovrše se oporni zidovi in brežine na Bregu, na Sv. Jakoba in Gallusovem nabrežju ter na Prulah in Krakovskem nasipu; uredi se frančiškansko mostovje, regulira Gradaščica v spodnjem toku in uredi izliv v Ljubljano; napravi se rampa na Cankarjevem in Sv. Jakoba nabrežju, regulira se Mali graben do mostu na Opekarski cesti in uredi izliv v Ljubljano ter se takoj ustanovi gradbeno vodstvo s pisarno. Vse to bo veljalo za proračunsko leto 1930/31 skupaj 6 milijonov Din.

Ministrstvu za gradbe se je predložil gradbeni program in proračun. Program s podrobnimi načrti, proračuni in tehničnim poročilom v detajlih pa se je poveril gradb. nadkomisarju ing. Ferdu Klopčarju, ki je sestavlja tudi generalni projekt in proračun za bodoča dela v regulaciji Ljubljanice. Ako ministrstvo program in proračun odobri, se z novimi deli za regulacijo Ljubljanice in ureditev njenih bregov začne v zgodnji jeseni.

Dal bog in sreča, da bi bilo le res! — Tako smo že nezaupni, da si skoraj ne upamo več upati...

Vidovdanska proslava našega vojaštva

Spominna slava Vidovdanskim junakom — Parada čet ljubljanske garnizije Ljubljana, 30. junija.

Na Vidovdan dopolne se je vršila na vojaškem vežbališču pri Dev. Mar. v Polju velika parada vojaštva ljubljanske garnizije. Vsakoletne revije naše armade na Vidov dan se vrše kot spominna slava kosovskih junakov. Pri tem imajo Ljubljanci priložnost, da si ogledajo vse v mestu nastanjeno vojaštvo v polni bojni opremi. Škoda le, da je vojaško vežbališče precej oddaljeno od mesta in zato količak neugumno vreme odvrne marsikoga od poseta te tako impozantne prireditve.

Pri sobotni paradi so se zbrali na vežbališču številni zastopniki oblasti in mnogo drugih gledalcev. Med drugimi so bili ben. inž. Dušan Serbec, njegov namestnik dr. Pirkmajer s višjimi uradniki banske uprave, mag. ravnatelj dr. Zarnik za mestno občino, univ. prof. dr. Milan Vidmar za univerzo, ravnatelj poštna hranilnice dr. Vidmar, Jos. Turk za Jugoslav. gasilsko zvezo, inž. Suklje za Zvezo industrijev, zastopniki policijske uprave in drugih uradov ter ves konzularni zbor.

Točno ob pol devetih se je pričela slavnost z verskimi obredi. Z zahvalnimi in spominskimi molitvami so jih vsak pri svoji misli opravili pravoslavni, katoliški in muslimanski svečenik in se je vsakega posebej udeležil divizionar gosp. general Sava Tripkovič s pomočnikom gen. Popovičem in poobčniki. Za njimi so stali zastopniki oblasti, ves oficirski zbor garnizije z rezervnimi oficirji in ostalo obistvo. Vojštvo pa je bilo razvrščeno okoli v velikem krogu. Po kratkih ceremonijah je g. divizionar pozdravil posamezne čete: Pomoč Bog junaci! Bog ti pomogo, so strumno odzdravljali vojaki. Nato so oficirji postregli občinstvo in kolege s kolačem, pecivom, likerji in cigaretami, g. divizionar se je pa vsakemu posamezniku najljubše zahvalil za poset.

Medtem je vojaštvo odšlo na vhodni del vežbališča, od koder je ob zvokih koračnic godbe dr. div. ki jo je vodil dr. Cerin, defiliralo. Impozantne slike so se vrstile pred očmi gledalcev. Nad vse lepe slike pa je bila pri korakanju mimo g. divizionarje in zastopnikov oblasti... strumno, s pogledom na desno, zavedajoč se, da jih opazu-

jejo kritične oči svojih predstojnikov in vseh gledalcev, so stopali oficirji in moštvo s ponosnim korakom mimo. Navdušeni gledalci so ob pogledu na junaško armado spontano pričeli aplavdirati.

Defilirali so: pehota, artiljerija, kolesarji in druge čete. Vse vojaštvo je bilo v popolni bojni opremi s jeklenimi celadami. Prav tako je bila v bojni opremi tudi godba dravske divizije.

Po defilaciji se je občinstvo razšlo, zadovoljno s lepo prireditvijo.

Oficirji z g. divizionarjem na čelu in z zastopniki oblasti so odšli še v stolno cerkev, kjer so se udeležili rekviemja. Žalno mašo je celebriral škof dr. Rožman in je bila tako zaključena spominna slavnost za vsemi padlimi kosovskimi junaki.

Po vojaških se so vršile predavanja o Vidovdanu dnevu in njegovem pomenu in je imalo vojaštvo ostali čas dneva prosto.

Počitniške kolonije ljubljanske mestne občine

Dne 2. julija odideta prvi koloniji otrok mestne občine ljubljanske k morju in na Gorenjsko.

Na Gorenjsko, v Breznico se odpeljejo ob 7.30 zjutraj z glavnega kolodvora. Zbirališče istotam ob 7. uri zjutraj v čakalnici III. razreda.

K morju, v Kraljevico odidejo z vlakom ob 19. uri. Zbirališče v čakalnici III. razreda ob 18. uri. Zahteva se točnost!

Na Gorenjsko gredo naslednji otroci: Arzenšek Stefan, Bežigrad, Bogataj Vladimir, Vodnikova 5, Čebulj Marjan, Cegnarjeva 4, Elsner Ivan, Bežigrad, Grgurevič Vlado, Hrenova 17, Halik Mirko, Miklošičeva 20, Hladnik Bogdan, Celovška 32a, Kitek Karel, vile za topnič. vojašnico 9, Kotalj Vladimir, Vodovodna c. m. h. 9, Kovič Marjan, Gasilka 17, Hribar Vladimir, Kulatov Dimitrij, Sarnavsky Semjon, Magister Rado, Dolenjska c. 72, Mihelj Slavko, Hrenova 17, Müller Viktor, Zrinjskega c. 5, Poje Ivan, fin. dir. rekcija, Resman Ivan, Knezova 19, Starc Fran, Kette-Murnova, Sušnik Pavel, Krekovi trg 10, Štergelj Roman, Karlovska c. 9, Terhijan Radoslav, Rimska c. 23, Pavlin Milan, baraka pri klavnu, Uličar Stanislav, Izanska c. baraka, Košir Stanko, Apiohova 23, Velkavrh Josip, Karlovska c. 26, Vene Vinko, Cesta na loko., Zorič Bogomir, Rožna ul., Vrenk Fran, Gerbičeva 5/4, Vurkelič Stanislav, Švabičeva 15, Zrnc Boris, Komenskega 26, Zupanc Albin, Krakovski n. 20, Zupančič Stanko, Vel. čoln. 10, Zargi Silvo, Copic Stojan, Marjančič, Pangerc Miroslav, Marjančič, Bogataj Vlad., Marjančič, Snaj Rudolf, Hrenova 17, Svete Ciril, Glinška 7, Betek Božo, Kolizej 53, Možina Marjan, Škofja ul. 3.

K morju gredo: Amon Danica, Krakovski n. 4, Andlovic Rafael, Hrenova 17, Berdajc Marica, OUZD, Bolte Nada, Grušnovna nabrežje, baraka, Bordon Dušan, Kosovska, baraka, Brajer Cvetka, Tesarska 3, Bratko Zlatka, Kavkavska 3, Bunc Bojan, Mestni trg 6/II, Burger Galina, Cesta na loko 26, Bohinec Stanislav, Vodovodna c., baraka, Grušen Bogomir, Kladenska ul. 18, Gržinič Davorin, Dolenjska c. 18, Jamnik Iva (Kospremljevalka), Gosposvetska c. 13, Kocjančič Oskar, Vošnjakova 4, Kravos Zorka, Čopova c., Krmec Anica, Vošnjakova 4, Krmec Anton, Vošnjakova 4, Lazebraja Valentin, Legisa Rozalka, Kapiteljska 11, Osterc Regina, Gestrinova 4, Poljanšek Vera, Kolodvorska 11, Prihavec Leonarda, Krenikova 3, Remic Zora, Suvohorska 15, Šušljak Alma, Stožice 85, Tepina Štefica, Dolenjska c. 2, Tomažič Stanko, Holzapfova 5, Zornado Josip, Bežigrad V. m. h., Čendič Jelko, Poljanska 10, Keržič Matko, Poljanska 54, Zagar Milica, Bežigrad V. m. h.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek 30. junija 1930. katolič. spomin Sv. Pavla, pravoslavni 17. junija, Manuel.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Sedem Orlov.

Kino Ideal: Gaucho.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg: Kuralt, Gosposvetska cesta.

OTROŠKE NOGAVICE.

Žigom.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Pri železnih težkočah, zlagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zasplosti povzroči kozarec »Franz-Josefove« grančice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slava »Franz-Josefova« vodo kot važen pripomoček proti grizli, kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz-Josefova« grančica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Velike konjske dirke na vojaškem vežbališču

Dva dneva dirkalnih prireditev Kola jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Petar« v Ljubljani

Po daljšem odmoru je Kolo jahačev in vozačev priredilo 28. in 29. junija na vojaškem vežbališču pri Ljubljani konjske dirke. Sodeč po posetu obeh dni, je bila prireditev od občinstva željno pričakovana, saj je prišlo na dirke par tisoč gledalcev poleg številnih zastojkarjev, ki so imeli na razsežnem prostoru dovolj prilike, da so brezplačno opazovali tekmovanja. Brez dvoma pa bi prišlo še več gledalcev, če se ne bi vreme vse dopolne kislalo in se je oba dni med prireditvijo vtila poštena ploha.

Organizacija tekem, ki so se vršile točno po programu in se zaključile brez vsake nezdore, je stalo Kolo jahačev velikih materialnih žrtv in dela ter mu gre za vzorno sportno prireditve vsa pohvala. S takimi prireditvami se goji med ljudstvom smisel za ta lepi sport in za konjske reje, ki ji drugod posvečajo vse več pozornosti kot pri nas.

Kar se tiče potniških zvez z mestom, bi bilo pri prihodnji slični prireditvi že leti več smotrene organizacije naših avtobusnih podjetij, da bi se v kratkem času moglo prevoziti tudi večje število gledalcev po zmerni ceni.

Sicer je na dirkališču zgedalo skoro velikomestno. Precej avtomobilov in avtobusov je parkiralo za ograjo, vsa severna stran pa je bila zastavljena z občinstvom. Proti godičku zadaj je bilo postavljenih par bufejev, seveda ni manjkala armada sladoledarjev. Ne vemo, kako je »uradno« totalizator, bržkone ni imel preveč posla, saj večina gledalcev konj ni poznala, pa je bilo tekmovanje tudi brez tega »mačka« v zaključu dovolj zanimivo in razburljivo. Za zabavo med odmori je skrbel živahna godba drav. divizije. Za vzoren red so skrbeli vojaški kolesarskega bataljona, ki so se pri današnjih kot vseh drugih prireditvah izkazali kot disciplinirani in korektni reditelji.

Na zunanji strani dirkališča pri cilju je bila mala tribuna za oficijelne zastopnike, nproti pa stolp za vodstvo dirke, ki je bilo sestavljeno takole:

Casno predsedstvo: Div. general Sava Tripkovič.

Vodstvo dirke: General Popović, pl. Lippitt, Josip Rosenberg, Franc König, Joip Turk, Josip Lenarčič, peš. pukovnik Cvejič, art. pukovnik Jovanović, ravnatelj zrebrtarne Riegler, Urbanc, konzul Dr. Dular, Dr. Brejc, Erik Krisper, ravnatelj Novak, Dr. Luckmann.

Progovni sodniki: Franc König, Urbanc, dr. Lovrenčič.

Sodniki na cilju: Ravnatelj Julio Novak, Josip Turk in Ivan Richter.

Casovniki: Kapetan Vizjak, Josip Stupica.

Dirkališčni odsek: Podpukovnik Radičević, Janušič, kapetan Ilić.

Komisija za pregled konjev: pl. Lippitt, Urbanc, Franc König, ravnatelj Novak, dr. Luckmann.

Kontrola in totalizator: Ante Tavčar. Prostor konkurentov: Erik Krisper, dr. Hudovernik.

Nadžtarter: Franc Urbanc.

Prvi dan

Rezultati tekmovanj prvega dne so sledeči:

I. Velika dirka mesta Ljubljane na progi 1600 m za katero je darovala občina darilo 4000 Din.

Prvi Heat

I. Jon, Fr. Filipič 1680 m 1:32:3.

II. Pold, Mih. Filipič 1640, 1:37.

III. Salome, Fr. Filipič 1680, 1:39.

IV. Mirica, Miško Tavčar 1600, 1:44.

II. Spominna dirka Rossmant.

Proga 2100 m.

I. Gretl Marija, Fr. Filipič 2140, 1:40:5.

II. Egge II. Fr. Skuhala 2160, 1:44.

III. Elsa Al. Jelen 2140, 1:46:5.

IV. Zagloba Karl Weitzl 2120, 1:49.

Dirka mesta Ljubljane 2. Heat.

I. Pold Mih. Filipič 1640, 1:35.

II. Jon Fr. Filipič 1680, 1:35:4.

III. Saladin Fr. Fischer 1680, 1:39:5.

IV. Mirica Miško Tavčar 1600 —.

Velika dirka mesta Ljubljane.

Tretji Heat:

I. Jon Fr. Filipič 1680, 1:34.

II. Pold Mih. Filipič 1640, 1:32:2.

III. Salome Fr. Filipič 1680 1:33.

IV. Mirica Miško Fischer 1600, 1:55.

Dirka mesta Maribor.

Dvoprežna amaterska vožnja na progi 2800 m.

I. Gretl Maria + La Fliche Fr. Filipič 2860, 1:56:5.

II. Salome + Elsa ravn. Novak 3040, 1:49:5.

III. Mirica + Lovčen M. Tavčar 2800, 2:14.

Drugi dan

Dirka za veliko nagrado Dravske banovine za 3 do 12letne jug. konje. Proga 2200 m.

I. Reontra II. M. Kostič (Beograd) 2260, 1:40:2.

II. Salome Fr. Filipič 2340, 1:36:5.

III. Egge II. Fr. Skuhala 2240, 1:41.

IV. Mirica M. Tavčar 2240, 1:43.

Dirka čestitke predsednika gen. Tripkoviča.

I. Reontra II. M. Kostič 2240, 1:36:5.

II. Gretl Maria Fr. Filipič 2180, 1:41:5.

III. Egge II. Fr. Skuhala 2220, 1:42.

IV. Pold Mih. Filipič 2300, 1:39.

Dirka Ljutomer (Handikap) za 3letne in starejše konje brez papirjev, ki se sicer uporabljajo le za cestno službo.

Najkrajša proga 2000 m.

I. Nelli J. Kodala 2500, 5:00.

II. Bubi F. Juvan 2000, 5:33.

III. Hektor J. Kalan 2150, 5:57.

IV. Olga Fr. Markič 2050, 6:00.

Pri dirki banovinskih zrebcev so zmagali:

I. Mac Filko 2120, 1:31.

II. Reontra II. 2080, 1:33.

III. Peter Mozart (orig. importirani amerikanec) 2000, 1:36.

Pri civilni galopni dirki so se placirali:

I. Ing. Rudež (Butler).

II. Pavlovčič (policijski konj).

III. ga. Linda Luckmann.

Dirka Rudolf Warren Lippitt.

Dvoprežna amaterska vožnja za 3letne in starejše jug. konje. Proga 2800 m.

I. Elsa + Salome, (Jelen, Fr. Filipič) 2920, 1:51.

II. Egge II. + Pold (Fr. Skuhala, M. Filipič) 2890, 2:04.

Radioprogram

Ponedeljek, 30. junija.

18.30: Koncert radio-orkestra. 19.30: Ga. Orthaber: Angličina (zaključno predavanje). 20: Petrovič: »Vozel«. ljudska igra (St. Jakobski gled. oder). 21: Operne arije pojeta brata Roman in Tone Petrovič. 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 1. julija.

12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30: Iz današnjih dnevnikov. 18.30: Koncert radio-orkestra. 19.30: M. Kovačič: Sokolske čete. 20: Prenoš iz Zagreba. 22: Časovna napoved in poročila. 22.15: Prenoš iz Bleda. 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 2. julija.

12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30: Iz današnjih dnevnikov. 18: Otroška ura, radio-tetka. 18.30: Koncert radio-orkestra. 19.30: P. dr. Roman Tominec: Slike iz svetovne literature. 20: Prenoš iz Praga. 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zborovanje svetovnega ženskega parlamenta

Magna charta matere — Med moškimi in ženskimi plačami naj ne bo nikake razlike — Dan miru v vseh državah vsako leto 18. maja.

Ljubljana, 30. junija.

O delu v odsekih na mednarodnem ženskem kongresu na Dunaju je ga. Minka Govekarjeva med drugim poročala:

Jako instruktivno je bilo poročilo odseka za narodovo zdravje. Prečitana je bila Magna charta matere z naslednjimi točkami:

1.) Vsaka žena, ki pogumno sprejema materinstvo, ima pravico do spoštovanja. Po jeziku in uravnoteženem naziranju različni narodi nimajo pravice izpostavljati neporočeno mater opasnosti, da izgubi spoštovanje lastnega otroka.

2.) Vsaka mati ima pravico do zdravega otroka in do zaščite lastnega zdravja. Materi mora biti zagotovljena oblastna podpora, mir in zaščita, ki ji omogočajo, da rodi krepkega in zdravega otroka, ne da bi bilo zanjo materinstvo vir pomanjkanja in bolelosti.

3.) Vsaka mati ima pravico, da svoje dete sama doji in goji. Materi treba omogočiti, da bo lahko vršila svojo najodličnejšo dolžnost: dojiti in vzgajati svojega otroka. Skrbeti je, da dobi za to potrebne pogoje. Delavke naj delodajalci v tem pogledu podpirajo in naj jim dovoljujejo med delovnimi urami za dojenje potrebni čas, ne da bi pri tem prikrajšavali materinske podpore.

4.) Vsaka mati ima pravico do prispevkov, ki jih potrebuje za vzdrževanje in odgoj otroka.

Poročena žena mora imeti pravico do dela dohodkov svojega moža, čegar višina naj ustreza številu in potrebam otrok.

Zapuščeni, ločeni ali neporočeni materi naj bo dovoljeno zahtevati soodgovornosti od očeta, ki mora plačevati določen prispevek za vzdrževanje in odgoj otrokovo.

Mater, ki je brez sredstev, naj podpira oblast.

5.) Mati ima iste pravice do otroka kakor mož, torej ne oblast očeta, nego staršev.

6.) Vsaka mati ima pravico, da se udeležuje javnega življenja svoje države, ki je od nje odvisna usoda njenega otroka. Ženska volilna pravica in delovanje žene v javnosti naj ji omogočata, da ima vpliv na vseh polih, ki se tičejo ljudskega zdravstva, pouka, vojne službe, vojne in miru med narodi itd.

Soglasen sklep je bil: Mednarodna ženska zveza in Svetovna ženska zveza naj v družbi drugih svetovnih ženskih in moških organizacij z vsemi močmi stremi za tem, da postane Magna charta matere oblastveno in družbeno pravomočna. Vsi narodni ženski savezi pa naj idealo Magna charte v svojih državah popularizirajo.

Nato je sledil predlog: naj MZZ in v nji vključeni NZS posvečajo največjo skrb mornarjem v pristaniščih. Med temi mornarji je umrljivost in invalidnost zelo velika, pri čemer so v veliki meri prizadete žene in otroci. Mednarodni urad dela je sicer ustvaril mednarodni sporazum zaščite mornarjev, toda skrb žen je, da bodo njihove vloge ta sporazum tudi odobrile in podpisale ter izvrševale. Države morajo videti, da je v tem pogledu odgovornost žen prav tako velika kakor odgovornost moških. Zato je treba ženam zagotoviti zastopstvo v pristaniških odborih, ki jih določa sporazum.

Po dolgi debati zastopnic raznih narodnosti je bil predlog osvojen.

Tu moram še omeniti, da je v seji odsekov pred kongresom podala naša predsednica ga. Petkovičeva v imenu naše države dr. Rističeve jako ugodno poročilo o zdravstvenih razmerah ugodnosti. Za to imajo zaslugi zlasti ženska društva, državne poliklinike in Rdeči križ. Na šolskih poliklinikah zdravniki vsako leto pregledajo vse otroke. Deželi domovi so namenjeni mali deci. Rdeči križ skrbi za prehrano in imajo šolske kuhinje: doslej jih je 517 na vseh, kamor hodijo oddaljeni šolarji. Ob četvi nabira R. K. prispevke. Ima tudi dijaške kuhinje in počitniške kolonije.

Pri poročilu odseka za zaščito dece in mladine je njegova predsednica, lady Aberdecnova, predlagala, naj bi narodna ženska zveza v svojih državah propagirala uvedbo Otroškega zdravstvenega in igralnega dne po vzoru predsednice Hooverje v Zidnjenih državah severnoameriških, kar je bilo z vzklikom sprejeto.

Gospodična Golica, članica komisije za

socijalna vprašanja v Zvezi naro-

dov, je priporočala tesno sodelovanje s to komisijo, ki skuša po mednarodni konvenciji urediti tri jako težko rešljiva vprašanja.

1.) Vrnitev mladoletnih ubežnikov v njihovo rodbino.

2.) Skrb za inozemske mladoletnike.

3.) Zagotovitev, da bodo inozemci vršili svoje dolžnosti pri vzdrževanju svojih mladoletnikov v drugi državi.

Sklep kongresa je bil: Mednarodna ženska zveza se obrača na svoje včlane narodne zveze in na zveze, i so včlane v Svetovni ženski zvezi za vodilno pravico in državljansko žensko delo, s prošnjo, naj se pri svojih vladah z vsoto gorečnosti zavzemajo za ratifikacijo prelo omenjenih treh vprašanj Zveze narodov (odsek za zaščito dece in mladine).

Odsek za ženske poklice je razpravljal predvsem o stališču, plači in napredovanju žen v poklicih in na pridobitnih mestih ter o vprašanju, ali se ima poročena žena v poklicnem življenju boriti s kakimi posebnimi zaprekami.

Vprašanja na enake odseke narodnih ženskih zvez so pokazala:

1.) V splošnem žena povsod težje dobi službo in pri istih sposobnostih mnogo težje napreduje kakor moški.

2.) V mnogih deželah se javlja tendenca, da bi poročeno ženo izključili iz raznih poklicev, posebno iz državne službe.

Po temeljiti razpravi zastopnic raznih držav je bil glede vprašanja zaščite delavk z veliko večino sprejet predlog:

Mednarodna ženska zveza ne zavzema nikakega posebnega stališča napram zakonom o zaščiti delavk, ne da bi se prelo po-

svetovale z organizacijami delavk in dru-

gih tu v poštev prihajajočih korporacij.

Pri diskuziji o minimalnih plačah je kongres odobril sklep:

V MZZ včlane zveze naj:

1.) z narodnega in mednarodnega stališča raziskujejo vprašanje minimalnih plač.

2.) Studirajo naj naprave za določitev minimalnih plač in naj poročajo, ali primerne, da bi zabranile izkoriščanje.

3.) Prouče naj konvencijo minimalnih plač iz leta 1928., in ako se zdi prav, naj se zavzemajo pri svojih vladah za ratifikacijo te konvencije.

4.) Naj ne bo nikake razlike med moškimi in ženskimi minimalnimi plačami, ako vrše enako delo.

Ga. Minka Govekarjeva je nato obširno poročala še o delu v odsekih: za enako moralo, za mir in arbitražo, za pravni položaj, za žensko volilno pravico in izseljenstvo. Odsek za enako moralo bo dokončno sklepal na bodočem zborovanju. V odseku za mir in arbitražo je bilo sklenjeno, naj se v vseh državah uvede praznik miru z javnimi shodi, primernimi demonstracijami in predavanji. Dan miru naj se praznuje vsako leto 18. maja. V odseku za pravni položaj je bilo sklenjeno, naj se tudi izseljenci prisilijo, da vrše do svojcev zakonske dolžnosti. Uvede naj se mednarodna pogodba, po kateri bo moral vsak član družine po določbah zakonov lastne države podpirati svoje ali vsak nezakonni oče plačevati alimente. K tem dolžnostim naj se prisili obvezance, ki žive kjerkoli.

V odseku za žensko volilno pravico je bilo sklenjeno, naj one žene, ki v svojih državah ne imajo volilno pravico, pomagajo ženam onih dežel, ki volilne pravice še nimajo, da jo dosežejo čimprej. V odseku za izseljenstvo pa, da se priporoča mednarodno zavarovanje za izseljenke.

V novoizvoljenem odboru MZZ, ki mu predseduje markiza Aberdecnova, sta dve Slovanki: Čehinja senatorka Franta Planinkova, podpredsednica, in Jugoslovenka Any Hristić, tajnica, po poklicu novinarka v Londonu.

Kopalce in druge na Ježici

obveščamo, da se bo „Slovenski Narod“ dobil na prodaj vsak dan ob 2. uri popoldne v novem kopališču gosp.

Antona Štirna.

Dnevne vesti

— Zagrebški Slovenci priredijo dne 6. julija popoldne vrtno veselico v prekrasnem hrastovem gaju »Vinovrh« (Vrhovac št. 194). »Vinovrh« je ena najlepših razglednih točk na periferiji Zagreba. Oddaljen je od Dolnje Ljice kakor pol ure in nudi zlasti na večer, ko zažari mesto v nebrojnih električnih svetilkah, naravnost očarujoč razgled. Priprave za to svojevrstno zabavo so v polnem teku.

— Slov. plan. društvo naznanja, da so vse koč v Juljskih Alpah, Karavankah in Kamniških planinah otvorene in ostanejo celo sezono oskrbovane.

— Promet na cesti Bohinjska Bistrica - Bohinjsko jezero. Sresko načelstvo v Radovljici razglasi: Ker kljub izdani prepovedi še vedno prevažajo lesni trgovci s svojimi težko naloženimi vozovi les po cesti progi Boh. Bistrica - Boh. jezero, se prepoveduje vsako prevažanje lesa po tej progi do nadaljnjega, ker je nemogoče cesto urediti, če se vozi v času nasipanja in valjanja s težkimi vozovi. Prestopki te prepovedi se bodo kar najstrožje kaznovali.

— Kamničan, ki misli živeti še sto let... Z ozirom na notico, priobčeno s tem naslovom v našem listu s dne 25. junija t. l., smo prejeli iz Kamnika pojasnilo. Notica je šaljiva vsebine in bi na njo pravzaprav ne bilo odgovarjati. Zaradi informacije širše javnosti pa navajamo to - le: Kamniški činitelji so lansko zimo pričeli resno s prvimi pripravami za proslavo 700letnice Kamnika. Res so se na dotičnih sestankih čula razna mnenja, kako in kdaj naj se proslava izvrši. Toda to bi bilo končno stvari le v korist. Da se je proslava 700 letnice odločila na leto 1931, je vzrok naslednje: Poklicani faktorji v Kamniku delajo že par let intenzivno in brez prestanka na ureditveni prevažni problem, kakor so n. pr. cesta Črna - Podvolovjek - Luče, cesta ali električna železnica Stahov-

— Kamniška Bistrica, železniška zveza gorenje Savske in gorenje Savinske doline skozi Kamnik; v ožjem območju Kamnika pa se dela na organiziranju tujeskega prometa, gradi se novo moderno kopalnico, namerava se tiskovni cesta skozi mesto i. t. d. Vse to daje korporacijam v Kamniku toliko opravka, da se je morala proslava 700letnice Kamnika odložiti na prihodnje leto, na katero vajimo že danes oboje zadovoljna Kranjca, kakor ju prikazuje uvodna omenjena notica.

— Kresno veselico priredi C. M. družnica v Litiji dne 4. julija ob 8. zvečer. Na sporedu tudi godba, ples in petje. Vabimo k obilni udeležbi. 385/n.

— Borba za zapuščino Irme Molnarjeve. Za zapuščino veljavnostne Irme Molnarjeve, rodom Slovenke, ki je bila lani v Velikem Bečkereku umorjena, je nastala huda borba. Sodisce v Jaša Tomiču je za dediče priznalo gledališkega ravnatelja Ozo Karčiča in njegove sorodnike, ker so ti najbližji sorodniki pokojne Molnarjeve. Proti temu so vložili priliz sorodniki ločenega moža umorjene Irme Molnarjeve, Aleksandra Molnarja. Sodisce v Bečkereku je te dni pritožbo hčerke Aleksandra Molnarja iz drugega zakona zavrnilo, češ, da je neutemeljena. Hčerka Marija Molnarjeva ima pravico, da se po civilno - pravnem potu znova pritoži do 12. julija, vendar je dvomljivo, če bo imela 100.000 Din, ki so za tožbo potrebni na razpolago. Po 12. juliju se premoženje Irme Molnarjeve razdeli. Dedičji bodo dobili 450 orakov sveta in Kanaku, sedem hiš in eno zemljišče v Beogradu.

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta deloma oblačno, toplo vreme. Včeraj je bilo več ali manj oblačno po vsej državi. Najvišja temperatura so imeli v Skoplju in sicer 33. najnižjo v Mariboru, kjer je termometer kazal 26 stopinj, barometer pa je kazal 762.1 mm.

ZJUTRAJ za izkuhavanje Schichtovo TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

— Žena odsekala možu glavo. V selu Časin pri Bihaču je bil v noči od 1. na 2. aprila izvršen krvav zločin. Rahmana Topčagić, 21letna posestnikova žena, je svojemu možu Eljumu odsekala glavo. Epilog te družinske tragedije se je vršil te dni pred sodiščem v Bihaču. Žena je izpovedala, da se je kot 13letna mladenka proti svoji volji morala poročiti z Eljubom. V zakonu se je zaljubila v Meha Tričica. Oba sta sklenila, da se nadležnega moža odkrižata, kar sta izvršila omenjene noči. Razprava bo trajala več dni, ker mora sodišče zaslišati mnogo prič.

— Najpopolnejši mali avto Hornmag, glavno zastopstvo O. Zužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. Glej današnji oglas!

Iz Ljubljane

— Iz Sokol I. poziva svoje članstvo, naj se udeleži sprejema iz Beograda se vračajočih telovadcev in telovadk, ki prispejo v Ljubljano s posebnim vlakom v torek 1. julija t. l. med 11. in 12. uro popoldne.

— Iz Diplomatski izpit. Na filozofski fakulteti v Ljubljani je položila diplomski izpit iz francosčine, latinščine in srbo-hrvaščine gđc. Darinka Janković, hčerka uglednega pravoslavnega prote g. Dimitrija Jankovića. Čestitamo!

— Iz Spomenik kralja Petra v Ljubljani. Za spomenik kralja Petra v Ljubljani je zbranih 300.000 Din in ne 3000 Din, kakor nam je pokvaril zlobni tiskarski škrt našo petkovo poročilo.

— Iz Nova žrtve Save. V petek popoldne je Sava zahtevala novo žrtvo. Utonil je 30letni Andrej Otrin, prekopalec z živino iz Zg. Šiške 82. Utopljenca so v soboto okoli 15. na Ježici potegnili iz Save in truplo prepeljali na pokopališče pri cerkvi Sv. Jurija v Stožicah. Otrin je oče treh otrok. Kako se je nesreča pripetila, ni znano, najbrže pa je Otrin skočil preveč segret v vodo, kjer ga je prijel krč. Tragična usoda nesrečnega očeta je vzbudila splošno sočustje.

— Iz Izlet Trgovskega društva »Merkur«. Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo priredi ob zadostnem odzivu in lepem vremenu za svoje članstvo ter prijatelje društva v nedeljo dne 6. julija t. l., z odhodom ob 7. uri 50 minut rano z glavnega kolodvora, celodnevni zelo zanimivi poučni izlet na Lesno brdo pri Vrhniki, kjer si bodo udeleženci v graščini Golob ogledali vzorno urejeno perutinarstvo. Prijave najkasneje do četrtega 3. julija t. l. v društveni pisarni, Gradišče 17/1. Telefon 26—52. 385/n.

— Iz Trile samaritanski tečaj kraljevega odbora Rdečega križa v Ljubljani. Dne 23. t. m. sta se zaključila dva samaritanska tečaja v Mestnem domu. Teh tečajev so se udeleževale zaščitne sestre, poklicni gasilci, delavke in delavci. V obeh tečajih je bilo 65 udeležencev in udeleženek. Dne 24. t. m. pa se je zaključil samaritanski tečaj v Mladiki. Tega tečaja se je udeleževalo 15 golek gospodinskih šol in 15 učitelj, ki bodo na svojih vzvodih poučevala higijeno. Uspehi vseh treh tečajev so bili prav dobri in se je z njimi izdatno pomagal kader usmiljenih samaritanov in samaritan v Ljubljani. Vse tri tečaje te vodil zdravstveni nadzornik g. dr. Rus. Pomagala pa sta mu g. dr. Franta Mis in dr. Otmar Kraječ. Ljubljanski kraljevi odbor R. K. razvija živo delovanje na polju narodnega zdravja.

— Iz Ortopedski zavod »Atena« ostane odprt tudi čez počitnice vsak delavnik od 9 do 12.

— Iz Otroško igrišče »Atena«. Sporocam vsem staršem in otrokom, ki naprošajo naj tudi letos vodim igrišče, — da bom od 1. julija dalje skozi 2 meseca vsak dan na igrišču. Vabim vse otroke, s katerimi smo preživeli že tri pretekle počitnice v največji slogi, prijateljstvu in veselju, naj pridejo čim prej vsi na igrišče in pripelejo seboj še vse svoje prijateljke — da nas bo mnogo. Na veselo svidenje! — Ivan, ka Svetlič, osnovnošolska učiteljica v p.

— Iz Vpisovanje učencev no. 12. v Ljubljani. Vpisovanje učencev za šolsko leto 1930-31 bo jutri v torek 1. julija od 8. do 12. popoldne.

— Iz Drva — premog najceneje pri tvrdki »Krivor«, Dunajska cesta 33, tel. št. 3434.

— Iz Vpisovanje na drž. trgovski akademiji v Ljubljani bo 1. in 2. septembra. Informacije o pogojih za sprejem v prvi letnik daje ravnateljstvo med počitnicami vsak dan od 9. do 10. ure.

— Iz Izpit za rez. inženjerskega poročnika je napravil znani jlesni mojster g. Jenko, ki se bo vrnil te dni na Bled in ki bo jeseni v Ljubljani zopet vodil naše ples.

— Iz Izgubljen. Oseba, ki je v soboto 28. t. m. (na Vidov dan) v večernem vlakcu iz Kamnika v Ljubljano pomotoma odnesla zavoj poslovnih knjig s drugimi papirji, ki nimajo zanj nobene vrednosti, se naproša, naj ga po komurkoli vrne hlevskemu upravitelju pri »Levu«, Gosposvetska cesta 16. Za trud prejme pri izročitvi Din 200.— plačila. 390/n.

Iz Celja

— c Proslava Vidovega dne v Celju. V soboto na praznik vseh mrtvih borcev za svobodo in domovino je tudi Celje proslavilo njihov spomin prav lepo in dostojno. Večina poslopji je bila okrašena brez vsakega prejšnjega obvestila ali poziva z državnimi zastavami. Vršili so se običajni cerkveni obredi ob polnoštevni udeležbi predstavnikov in zastopnikov vseh javnih uradov, korporacij in oblasti v župni in evangelijski cerkvi, dočim je bila pravoslavna cerkvena ceremonija izvršena na Glaziji, kjer se je nato vršila revija vojaštva tukajšnje garnizije. Celjske šole so s tem dnem zaključile šolsko leto in so bila razdeljena šolska spričevala. Doseženi učni uspehi so prav zadovoljivi. Mestu se je tudi precej poznalo, da je odšlo veliko število meščanov na beograjski vseskoljski zlet. Celjsko Sokolstvo se bo vrnilo iz Beograda tekom današnjega dne.

— c Včerašnji nogomet v Celju. Včera popoldne sta se vršili v Celju na igrišču pri Skalni kleti dve zanimivi nogometni tekmi, ki sta končali s sledečimi rezultati: Tekma med reprezentancama Celja in Trbovelj s 6 : 1 v korist Celja, druga glavna tekma pa med reprezentancama Celja in Maribora z 2 : 1 (polčas 1 : 1) v korist Celja.

— c Na glasbeni šoli Glasbene Matice v Celju bo vpisovanje za vse glasbene instrumente in predmete 1. septembra t. l. v ravnateljstvu na Slomškovem trgu 10-1, kamor se lahko naslovijo tudi pisemne prijave gojencev. Informacije daje ravnateljstvo na željo vsakomur.

— c Slovensko lovsko društvo, podružnica Celje, ima 4. julija ob pol 12. zvečer v gostilniških prostorih hotela »Balkan« izredni občni zbor. Volitve se bodo izvršile na podlagi novih že odobrenih pravil.

Polomljena beneška noč

Trnovo, 30. junija.

Tako imenitno sem vam v petek popisjal, kako lepo smo imeli namen z razsvetljavo čolnov na Ljubljanski proslavi Vidov dan, pa se nam je beneška noč malo polomila. Veste, mi Trnovčani, Kranjčani in Zabečani smo se tako-le malo bolj po starem in po domače ter se še nismo vihteli v predstavi in postave sodobne moderne Ljubljane, zato smo pa šele nekaj ur pred večerom poslali na policijo povod, dat, da se bomo zbrali k počastitvi Vidovega dne na Ljubljanski s tambovskimi in kitarami v svojih čolnih in čolnicah, nasvetljenimi s pisanimi balončki. Pa so nam s policije poslali pošto, da je zbiranje nepozno naznanjeno in da so odprte luči na lesenem ograjdu tudi na Ljubljanski brez gasilcev in stražnikov nevarne in zato prepovedane, kakor je prepovedana še iz časov regulacije Ljubljance zaradi del v strugi tudi veslanje po reki nizdol proti Franciškanskemu mostu. Nič ne rečemo, saj go spodje niso hudi na nas, ker se v svoji patriotski gorečnosti nismo prelo spomnili na red in dolžnost, ampak sram nas je, ki se vendar kar nas sedaj Ljubljance, ki se jih je na tisoče zbralo po bregovih in mostovih, opravičajo, da smo jih hoteli potegniti. Se norčujemo se in nas vlečemo, kar smo smeli kakor v starih časih s čolni proti Ljubljani in smo morali klaverno odjedati proti lipi. Naj nam ne zamerijo, ker bomo prihodnje vse lepo naznanili, pa če naj potem na omenjeni večer lete same pevalke iz oblačov in bomo morali še novo mostovno brizgalno in ata Turka z vsemi gasilci vzeti seboj, da se zopet ne opešamo. Edina tolažba v blažaji so nam žegnanje in bohi, še vi jih pridite potegniti!

Pristopajte k Vodnikovim

Augustus Muir:

34

Krog zločinov

Roman

Kar se je začel zamolkel ropot. Kos kita mu je padel obenem s kosom stekla v roko. Segel je z roko skozi odprtino in privzdignil spodnji del okna. Tako je imel pot v sobo za silo odprto. Trepetajoči žarek električne luči je švigal po sobi, mož se je znova počel pri oknu in zašepetal nekaj svojemu tovarišu. Slednji ni trafil časa, urno je splezal po železni mreži z balkona in izginil v temo.

Prvi je hotel zapreti okno, pa mu je šinila v glavo nova misel in okno je samo priprl. Od okna je stopil najprej k vratom. Vedel je, da ni nikogar v stanovanju, vendar pa se je hotel prepričati o tem, preden bi se vrnil v veliko sobo, kamor je bil najprej vstopil.

Žarek njegove električne luči je skakljaj po tleh. Posijal je na velik stol na koncu dvorane, poigral se je po krasni debeli preprogi, ustavil se je za hip na pisalni mizi, na damski pisalni mizi, kakor se je dalo soditi po senčniku na svetilki, pupi s kromolno, ki je zakrivala telefon, in odprti šatuli s parfumom, ležeči na zelenkastem pivniku kot podlogi.

Svetloben žarek se je pa pomikal hitro naprej, hitel je preko globokih naslanjačev in kanapeja blizu peči in se ustavil na zlato lakiranem kabinetu. Stene na obeh straneh so bile okrašene z zbirkami čudnega kitajskega orodja od dolge sablje z dvema držajema do najmanjšega bodala.

Mož je tako krenil naprej. Za hip se je ustavil njegov pogled na orožju, najbolj se je pa zanimal za zlato lakirani kabinet. Pokleknil je na eno koleno in začel skrbno ogledovati luknjico v ključavnici. Končno je zadovoljno prebrskal predalček za predalčkom.

Potem je stal nekaj časa prekrizanih rok, kakor da je razočaran. In že je znova vzel luč in začel se temeljiteje iskati. To pot njegov trud ni bil zaman. Prej ni bil opazil, da je bil predalček tudi v enem obeh stebričev, držičih težko ovalno zrcalo.

To je bilo imenito skrivališče. Odprl je predalček in kamen se mu je odvalil od srca. Sveženj blestečih ključov je ležal v predalčku, pritrtjen k slokoščenemu ščitku. Ko se je obračal, je šinil svetlobni žarek preko zrcala. Posijal je v obraz Viktorija Hallama. Mož se je zadovoljno zmajal.

Vrnil se je k lakiranemu kabinetu v veliki sobi in vtaknil v ključavnico

ključ, ki mu je zdel najpripravnejši. Ni bil pravi, pač pa se je druoi zasukal v ključavnici in vrata kabine so se odprla. Gladka, modro črna kovinska blagajna je bila hladna, ko jo je potipal. Hallam se je radovedno ozrl na ključ v svoji roki.

Lahko bi bil prisegel, da je šla Julija Farrova prejšnji dan k svoji toaletni mizici po ključ, toda noben ključ v njegovi roki ni bil podoben ključu od oklopne blagajne. Že je hotel enega vtakniti v ključavnico, ko je nenadoma odskočil, ugasnil luč in priprl vrata kabine.

Hallam je stal tiho in nepremično. Okna je bil vendar zagrnjen in svetlobni žarek se v temi ni videl. Bil je pa prepričan, da je slišal lahne korake. Pa vendar ni kdo prišel v stanovanje?

— Ste vi, Matte? — je zašepetal Hallam.

Odgovora ni dobil. Zastori so zgani in luč je posvetila za hip skozi nje. Mogel je biti prepričan. Morda se mu je samo zdelo, da nekaj sliši. Toda imel je čuden občutek, da ni sam.

Minilo je pet, deset, petnaest sekund. Hallam je zadržal sapo in poslušal. Čakal je, dokler ga ni nestrpnost prisilila, da se je zganil. Baš je hotel stopiti k oknu, ko je znova začel korake. Zdaj ni več dvomil. Nekdo je bil vstopil v sobo in počasi je prihajal po preprogi proti njemu.

Hallam je hotel zakričati, pa se je še pravočasno premagal. Zbežati iz sobe dokler je še čas, to je bilo edino, kar mu je rojilo po glavi. Julija Farrova mu je dejala, da se vrne šele drugi dan jutraj. Kaj jo je prisililo, da se je tako hitro vrnila in kako je mogla tako tiho odpreti vrata? Saj ni mogla slutiti, da ima namen polastiti se dokumentov Molly Langtonove.

— Ne ganite se!

Iz teme se je začel tih glas. Na steni je zamigljaj svetlobni žarek. V naslednjem hipu je nekdo prižgal lestenec.

Hallam je odskočil in vsa kri je izginila iz njegovega obraza.

Zrl je v porogljive oči Johna Warnerja. Nekaj časa je bilo vse tiho, samo z ulice se je čulo zamolklo vrvenje. Končno je Warner spregovoril.

— Kaj ste mislili prekrizati moje račune? Julija Farrova ima torej res dokumente Molly Langtonove?

Hallam si je kmalu opomogel od presenečenja. Iztegnil je roko proti steni, na kateri je viselo kitajsko orožje. Snel je najbližje bodalo z bogato izrezljanim ročajem. Hallam se je pripognil, njegove ustnice so bile krčevito stisnjene in roka, v kateri je držal bodalo, se je naglo iztegnila nazaj.

— Pustite ta nož, Hallam!

Glas Johna Warnerja je bil tako miren, kakor poprej, pač pa so prsti krčevito stiskali revolver.

Predsednik Harding umorjen?

V Ameriki je te dni zbudila ogromno senzacijo knjiga, ki jo je izdal Gaston B. Means, tajni agent žene predsednika Hardinga. Knjiga ima naslov: Zagonetna smrt predsednika Hardinga.

Že iz naslova je posneti, da gre res za senzacionalno zadevo. Means je bil do vstopa Amerike v svetovno vojno zaposlen v nemški tajni službi, kasneje pa v ameriški. Njegova misija je bila prav posebne vrste. Imel je nalogo, da nadzira predsednika Hardinga in njegovo ljubico neko Nan Briton. To mu je poverila soproga predsednika Hardinga. Čudne okolnosti, pod katerimi je Harding 2. avgusta l. 1923 po svojem potovanju v Alasko umrl v San Franciscu, niso bile nikoli pojasnjene in se zdi, da je Mean objavil stvari, ki bodo pojasnile njegovo smrt.

V svojih spominih objavlja Mean, da je Hardingova žena v neposredni zvezi s predsednikovo smrtjo. Ko je zvedela, da ima predsednik ljubavno razmerje z Britonovo, je skušala moža na vsak način kompromitirati v javnosti. Obdolžila ga je, da je celo v Beli hiši z njo ljubimkal. Po njenem nalogu je moral Means iz stanovanja Britonove ukrasti sveženj pisem, ki jih je Harding pisal svoji ljubici. Žena je bila tako ljubosumna, da je skušala vplivati na moža, naj sam vloži tožbo za ločitev zakona. Toda Harding na to ni pristal in ji je sporočil, da se z Britonovo in otrokom, ki ga je imel z njo, raje umakne in gre v tujino. Kmalu nato je predsednik zbolel. Ko je nekega večera zavil zdravila, ga je nenadoma zadela srčna kap. Zanimivo je, da je žena preprečila obdukcijo trupla.

Means navaja v svojih spominih, da je bil predsednik Harding najbrže zastrupljen. V javnosti vlada veliko zanimanje, kako se bo razvila ta afera in kaj bodo ukrenile oblasti.

Poljakinje proti smrtni kazni

Politični klub naprednih ženskih društev na Poljskem je te dni objavil v listih oster protest proti obsodbi porotnega sodišča v Tarnovu, ki je obsodilo neko služkinjo zaradi umora njene nezakonskega otroka na smrt. Zveza naprednih poljskih žena apelira na javnost ter zahteva izpremembo zakonodaje in kazenskega prava, tako da bo v takih slučajih oče nezakonskega otroka moralno in gmotno prav tako odgovoren kakor mati. Žensko združenje zahteva tudi pripustitev žensk k porotnim sodiščem in popolno odpravo smrtni kazni.

Nekaj o ciganih

Nedavno se je vršil na Češkoslovaškem kongres ciganov, na katerega so prišli zastopniki ciganskih plemen iz vseh krajev sveta. Cigani so na kongresu sklenili, da ukrenejo pri Društvu narodov potrebne korake, da jih prizna kot samostojno narodno skupino, ki naj vživa manjšinske pravice.

Cigani so bili za znanost dolgo časa etnološka zagotetka. Toda zadnje čase je bilo tudi to pojasnjeno. Pri proučevanju ciganskega jezika so ugotovili sorodnost z dialekti prebivalcev severozapadne Indije. Zato so znanstveniki mnenja, da je prištevati cigane k indoevropskim narodom. V svoji stari domovini Indiji so cigani spadali v najnižjo kasto Sudro. To domnevo potrjuje dejstvo, da cigani nimajo nobene vere niti verskih običajev, pa tudi ne lastne pisave. Cigani so večinoma Nomadi, žive danes tu, jutri tam. Večinoma kupčujejo s konji, nekateri pa so tudi obrtniki. Edina umetnost, ki jim je prirojena, je glasba. V tem pogledu imajo celo svojo lastno narodno glasbo. Znani komponisti Liszt, Johann Strauss in Paderewski so često v svoje kompozicije vpletali ciganske melodije.

Ime cigan izvira od grškega Athinganos, s katerim so Grki imenovali v srednjem veku v Frigiji stanujoče plemo. Francozi imenujejo cigane Bohemiens — to je bohemi, na Holandskem jih imenujejo Heydens. Cigani so se baje prvič pojavili v Evropi v 9. stoletju po Kristu in se nato razširili po vsej Evropi. V srednjem veku so jih v raznih evropskih državah strahovito preganjali. Največ ciganov živi sedaj v vzhodnih in južnih krajih Evrope, v Turčiji, Perziji in severni Afriki, kjer jih je baje okoli 750.000.

Novice iz Zasavja

Litija, 28. junija.

Pred dnevi dnevi je poročal »Slovenski Narod« o ugrizu steklih psov. Ne rečemo dvakrat, da se bo pod takimi okolščinami, ko se preganjajo pasje mrhe brez nadzorstva same okrog, razširila steklina tudi v našem kraju. Svarimo pred to nesrečo krajevne činitele že sedaj. Občina naj uvede striktno pobiranje pasjega davka in bomo Litijčani kaj kmalu rešeni pocestne pasje nadloge, občinski žep pa bo prišel do novih virov. Psi čuvaji na verigo — brezdomce pa naj početijo — konjac.

Zanimiva nezgoda se je primerila zadnjič nekemu avtomobilistu. Pred Lajovčevom hišo na Frtici je pustil svoj voz. Nenadoma pa je odpovedala zavora, avto je zdrčel po klančku in se zaletel v ograjo Simončičevega vrta. Udarec je bil kaj močan, saj je počila in dobila težko razpoko debele cementna ograja, dočim ni

avto dobil nič kaj preveč vidnih zunanjih poškodb.

Zadnje dni pripeka taka vročina, da je res čudno, da ni več požarov. Pred tednom je pogorelo gospodarsko poslopje, ki stoji poleg prve železniške čuvajnice iz Kresnic proti Jevnici. Ta teden pa so se vnele že dvakrat mostnice na litijškem mostu. Krivdo na tem imajo seveda neprevidni tobakarji. Do zadnje trske presušene mostnice, ki so razen tega nastlane z raznim lesnim drobirjem in drugimi netljivimi snovmi, se kaj hitro vnamejo, če pače nje goreči tik. Les tli, podnevi tako nezgodno hitro pogase, o pazarkih ponoči pa pričajo drugo jutro široke črne luknje. Mostna uprava ima s tem nepotrebne izdatke, ki mora premenjavati drage mostnice. Priporočamo več javne discipline in obzirnost. Cike mečite v — pepelnik preko mostne ograje, sicer bo treba izvajati kar najbolj rigorozne postopke, da zavarujemo litijski most pred brezobzirneži.

Pevski zbor UJU

Prejeli smo. Na naš stvarni oficijelni, ne anonimni popravek v »Slovenec« dne 8. in v »Slov. Narodu« dne 11. junija t. l., ki bi moral po pravilih takta iziti pravzaprav iz pevskega zbora UJU, so priobčili časopisi nekaj odgovorov od prizadetih in neprizadetih strani, ki skušajo vsi z raznimi podtikanji, domnevanji, sumničeni in zavajanjem na polje osebnosti odvrniti čitatelje od jedra našega popravka. Da ne bo nespornost, pribijemo: Pevski zbor UJU je kot popolnoma nov zbor brez zveze s takratnim obstoječim tržaškim pevskim zborom in brez ozira nanj osnovalo, ustanovilo, organiziralo, denarno podprlo, (v ta namen pridelilo tudi poseben koncert), preskrbelo notni material, sobe za vžabanje, korepetitorje, dopuste za učitelje, lječlane, prenočišča i. dr. Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani, ki je bilo kot nadstrankarsko strokovno društvo edino zmožno, da združi takrat po strankah tako zelo razcepljene pevce pod eno egido. Poedinec, ne Peter ne Pavel tega dela sploh ne bi zmogel. Da dorasli sinek včasih pozabi na svojega očeta, je pa znana stvar, zakaj se ga pa nekateri gospodje pri zboru UJU sramujejo, nam pa ni znano. S tem zaključujemo časopisno »kampanjo«, kakor imenuje naš stvarni popravek neka brihtna glavica in želimo pevskega zbora UJU, da bi se še nadalje krepko razvijal in s še boljšim uspehom udeleževal v započeti smereh, saj smo ga v ta namen ustanovili. — Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani.

Izjava. Gospodom odbornikom pev. zbora UJU izjavljam k njihovi izjavi v »Slov. Narodu« dne 25. t. m., v kateri me na ne prav okusen način spravljajo v znano afero, da so njihove kalkulacije o vsej aferi kar se mene tiče, popolnoma napačne, in jih uljudno prosim, naj me puste pri miru. — Prof. Marko Bajuk.

RAZPIS.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje mesto

volonterja

(moško moc).

Zahteva se: Jugoslovansko državljanstvo, neoporečno življenje, dosluženi kadetski rok, dokazilo o zdravstvenem stanju, dokazilo o uspešno dovršeni srednji šoli, odnosno trgovski akademiji z maturo.

Po zadovoljivem poskusnem službovanju postane volonter hranilnični praktikant, pozneje pa uradnik.

Strokovno boljše kvalifici

— dajejo prednost.

Nekolkovane, lastnoročno pisane prošnje z dokazili je nasloviti pismeno na ravnateljstvo MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE do 15. julija 1930.

RAVNATELJSTVO.

V gostilni
Sv. Jakoba trg 5 »Tomšič«
odlično štajersko vino čez ulico 14 Din liter. 1939

Gramofonske plošče
več komadov se ugodno prodaja posamezno ali skupno. — Ogleda se v upravi »Slovenskega Naroda«. 1900

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja Fran Suštar, Dolenjska cesta, telefon 2424. 60/T

Trisobno stanovanje
z vsemi priključitvami se išče s 1. avgustom ali prej. Plačam do 2000 Din. Cenj. ponudbe na poštini predal št. 102, Ljubljana. 1929

Pozor upokojenci!

Oddam stanovanje s 1. sept. ali po dogovoru v sredini trga Rajhenburga, brez prahu in ropota voz in sicer ena soba, kuhinja, klet, vrt, elektrika, vse za 200 Din. Več pove Stefan Išek, Videm-Krško. 1922

POZIV!

V vsakem kraju se uredi podružnica. Za to se išče zanesljiva oseba (poklic poljubno) za

poslovodjo (vodinjo)

Mesečni dohodek 150—200 dolarjev. Dopisovanje nemško ali francosko. Ponudbe z označbo »Novelty 133-A« odpravlja oglasni zavod Interreklam d. d., Zagreb, Marovska ulica 28. 1934

1.000 Dinarjev

plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, trda koža, trdi žulji ne bo v treh dneh brez bolečin, brez nevarnosti, brez noža, brez vnetja odstranil zdravniško priporočeni »RIA-BALZAM«. — G. godni svetnik L. piše: »18 let sem trpel na kurjih očesih; vsak čevljar in vsak korak mi je povzročal bolečine.« — Enako pišeta vladni svetnik dr. Bodenstein in grofica Zeppelinova. Cena z jamstvenim pismom Din 8.—, 3 lončki 15.— Din.

»Dr. Nic. Kemény, Košice, Postfach 12/E 13, Češkoslovaška.«

Preminula je po dolgem, mučnem trpljenju naša predobra, ljubljena mama, gospa

Ema Bežek roj. Hoffmann

vдова po notarju

Položili smo jo v ponedeljek, dne 30. t. m. v Vitkovcah na Moravskem k večnemu počitku.

Rodbine:
PERLESS, HOFFMANN, HEINRICH.

Vaš interes

pride popolnoma do veljave, če oglašujete

v edinem in najstarejšem slovenskem popoldnevniku

Slovenski Narod

Zahvala

Vsem, ki ste sočustvovali z nami ob smrti naše ljube hčerke, sestre in svakinje

Vande

ter vsem, ki ste prihiteli od blizu in daleč, da jo spremite na njeni zadnji poti — prisrčna hvala.

Še posebno zahvalo pa smo dolžni g. šefzdravniku Golnika dr. Neubauerju za njegov trud in požrtvovalnost, nadalje častitim sestram in čč. duhovščini iz Leonišča, pevskega društva iz Cerknice za ganljivo petje, gđč. učiteljici Danici Mercinovi za njene prekrasne tolažilne besede ob odprtem grobu, nadalje domači šoli in učitelstvu, Kolu jugoslovenskih sester ter vsem mnogoštevilnim darovalcem prekrasnih vencev in lepega cvetja.

Še enkrat tisočera hvala vsem!

Grahovo, v juniju 1930.

Zalujoči rodbini: KRAJC — OMAHEN.

Zavarovalna družba na življenje „Feniks“ javlja tužno vest, da je preminul njen zvesti in dolgoletni sotrudenik, gospod

ANTON ADLER

poštni poduradnik v pok.

Pogreb bo v ponedeljek 30. t. m. ob 17. uri.

Zasluznega, zvestega in dragega pokojnika ohranimo v častnem spominu.

Ljubljana, 30. junija 1930.